

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ І АУДИТУ

КАФЕДРА АУДИТУ, РЕВІЗІЇ ТА АНАЛІЗУ

**Методичні вказівки та практичні завдання для виконання
комплексного практичного індивідуального завдання
з дисципліни «Соціальна відповідальність»
для магістрів спеціальності 8.030509 «Облік і аудит»**

Затверджено на засіданні кафедри
аудиту, ревізії та аналізу.
Протокол № 2 від 17 вересня 2015 р.

Тернопіль
ТНЕУ
2015

Методичні вказівки та практичні завдання для виконання комплексного практичного індивідуального завдання з дисципліни «Соціальна відповідальність» для магістрів спеціальності 8.030509 «Облік і аудит» / В. А. Дерій, М. В. Дерій. – Тернопіль: ТНЕУ, 2015. – 27 с.

Укладачі:

д.е.н., доцент В. А. Дерій

к.е.н., ст. викладач М. В. Дерій

Рецензенти:

І. В. Жиглей, д.е.н., професор кафедри обліку і аудиту Житомирського державного технологічного університету

П. П. Микитюк, д.е.н., професор кафедри менеджменту та публічного управління Тернопільського національного економічного університету

Відповідальний за випуск: завідувач кафедри аудиту, ревізії та аналізу, д.е.н., доцент В. А. Дерій.

Затверджено на засіданні науково-методичної комісії з обліку і аудиту. Протокол № 2 від 24.09.2015 р.

Розглянуто та схвалено науково-методичною радою факультету обліку і аудиту. Протокол № 2 від 24.09.2015 р.

ПЛАН

Вступ	4
Перелік теоретичних питань до КПЗ	5
Практична частина	7
А). Розрахунок показників соціальної відповідальності	7
Б). Скласти не фінансовий (соціальний) звіт	11
Зразок форми нефінансової (соціальної) звітності за GRI	12
Приклад сторінки нефінансового звіту(показник EN 26)	18
Приклад соціального звіту (скорочено)	19
Перелік рекомендованої літератури	25

ВСТУП

Дисципліна «Соціальна відповідальність» є новою і запроваджена у навчальний процес вищих навчальних закладів з метою формування у студентів фінансової грамотності та відповідальності перед суспільством. Такі вимоги ставить сьогодні світ перед Україною.

У розвинутих країнах світу поняття «соціальна відповідальність» є звичайним і зрозумілим. Великі корпорації та підприємства не уявляють своєї підприємницької діяльності без соціальної відповідальності. Поряд із фінансовою звітністю, вони формують і нефінансову (соціальну).

Враховуючи це, у методичних вказівках для виконання комплексного практичного індивідуального завдання з дисципліни «Соціальна відповідальність» студентам запропоновано виконати теоретичну і практичну частину з метою кращого засвоєння лекційного матеріалу, зокрема:

1. Теоретична частина – передбачає вибір певного питання із переліку запропонованого. На обране питання необхідно дати відповідь у формі тез доповідей (на 3-5 сторінок) або презентації у форматі Power Point.

2. Практична частина – складається із двох сегментів:

А) розрахунок індексу соціальної відповідальності корпорацій;

Б) формування нефінансового (соціального) звіту у відповідності із міжнародними стандартами GRI.

Вибір варіанта у теоретичній частині здійснюється відповідно до порядкового номера студента в списку групи, а у практичній частині – наприклад, студент за номером 11 виконує варіант 1 і т. д. Щодо завдання 2. Б), то тут необхідно сформулювати скорочений варіант нефінансового (соціального звіту). Його приклад поданий на сторінці 22.

КПЗ
з дисципліни “Соціальна відповідальність”

I. Теоретична частина

1. Американська модель соціальної відповідальності.
2. Європейська (британська і скандинавська) модель соціальної відповідальності.
3. Японська (азіатська) модель соціальної відповідальності.
4. Канадська модель соціальної відповідальності.
5. Глобальний договір ООН щодо формування і розвитку корпоративної соціальної відповідальності (КСВ).
6. Нефінансова (соціальна) звітність: її переваги та недоліки.
7. Історичні аспекти розвитку та становлення соціального обліку.
8. Соціальний аудит та перспективи його розвитку.
9. Стратегічне планування соціальної відповідальності.
10. Моніторинг соціальної відповідальності і його ефективність.
11. Оцінка соціальної відповідальності бізнесу і перспективи її розвитку.
12. Соціальне підприємництво: історія становлення та сучасність
13. Екологічна компонента як невід’ємна складова не фінансової (соціальної) звітності.
14. Економічна компонента як невід’ємна складова нефінансової (соціальної) звітності.
15. Соціальна компонента як невід’ємна складова нефінансової (соціальної) звітності.
16. Критерії соціально відповідального бізнесу.
17. Програми КСВ для підприємств малого та середнього бізнесу.
18. Ризики нефінансової звітності.
19. Міжнародний і український досвід впровадження принципів екологічної відповідальності.

20. Міжнародне і вітчизняне законодавство про охорону навколишнього середовища.
21. Формування концепції соціальної відповідальності у бізнесі.
22. Основні періоди становлення ідеї соціальної відповідальності бізнесу.
23. Відповідальна поведінка компаній щодо контрагентів по бізнесу.
24. Соціально відповідальні відносини бізнес-організацій та територіальних громад.
25. Внутрішні і зовнішні комунікації з корпоративної соціальної відповідальності.
26. Залучення власників, акціонерів та інвесторів у процес визначення соціальної відповідальності.
27. Екологічний менеджмент і аудит (EMAS).
28. Методи та процедури ефективності програм КСВ.
29. Збалансована система показників із КСВ.
30. «За» та «проти» соціальної відповідальності: основні підходи.

II. Практична частина

А). Розрахувати індекс соціальної відповідальності корпорацій за даними:

Таблиця 1

Дані для розрахунку соціальних показників

(тис. грн.)

Варіанти	Назва корпорації	Суми податкових платежів		Інвестиції в основний капітал		Соціальні інвестиції	
		3		4		5	
		2014	2015	2014	2015	2014	2015
1.	Фруктстор	?	?	4 300	4 000	100	780
2.	Квітковий сад	?	?	3 050	3 000	150	160
3.	Прикраса	?	?	4 000	6 000	100	80
4.	Друкпрес	?	?	5 000	7 020	200	150
5.	Будматеріал	?	?	15 000	16 040	5000	3 000
6.	Компіцентр	?	?	8 000	9 650	100	500
7.	Захід-Пром	?	?	18 050	17 600	900	500
8.	Метал-центр	?	?	15 025	13 040	2 500	4 000
9.	Будінвест	?	?	10 000	15 000	1800	9500
10.	Вікон	?	?	5 050	2 500	2 45	120

Продовження таблиці 1

Варіанти	Назва корпорації	Поточні витрати виробничого призначення		Чистий прибуток (ЧП)		Валовий обсяг продаж	
		6		7		8	
		2014	2015	2014	2015	2014	2015
1.	Фруктстор	?	?	5100	4 500	25 000	30 000
2.	Квітковий сад	?	?	4800	4 000	40 000	45 000
3.	Прикраса	?	?	5 500	5 650	70 000	56 000
4.	Друкпрес	?	?	6 900	7 500	30 300	307 00
5.	Будматеріал	?	?	9 560	10 000	46 000	47 000
6.	Компіцентр	?	?	26 000	25 000	8 900	80 000
7.	Захід-Пром	?	?	18 000	16 000	65 035	63 500
8.	Металцентр	?	?	16 000	13 500	74 500	75 300
9.	Будінвест	?	?	12 000	10 000	52 000	52 500
10.	Вікон	?	?	6 000	3 000	29 200	30 105

Розрахувати: суму податкових платежів самостійно, виходячи з того, ця сума складає 30 % від суми чистого прибутку; поточні витрати на основі додатку до табл. 1.

Додаток до табл. 1

Варіанти	Назва корпорації	Матеріальні витрати		Витрати на ОП		Витрати на соц. страх	
		3		4		5	
		2014	2015	2014	2015	2014	2015
1.	Фруктстор	320 000	290000	2160000	2468480	1215000	1388520
2.	Квітковий сад	180 900	190 000	2432000	2532608	1368000	1424592
3.	Прикраса	290 000	300000	2048000	2129920	1152000	1198080
4.	Друкпрес	580000	590000	5990400	6307200	3369600	3547800
5.	Будматеріал	78000	65000	7680000	12848000	4320000	7227000
6.	Компіцентр	200000	210500	2048000	1884800	1152000	1060200
7.	Захід-Пром	450000	460000	2534400	2585216	1425600	1454184
8.	Метал-центр	580000	585000	2688000	2764800	1512000	1555200
9.	Будінвест	690000	700000	6944000	7745920	3906000	4357080
10.	Вікон	120000	180000	2265600	1946112	1274400	1094688

Продовження додатка до табл. 1

Варіанти	Назва корпорації	Амортизація		Інші витрати		Разом	
		6		7		8	
		2014	2015	2014	2015	2014	2015
1.	Фруктстор	7000	7000	5200	5100	?	?
2.	Квітковий сад	6000	5000	4060	3600	?	?
3.	Прикраса	5800	5600	8640	10650	?	?
4.	Друкпрес	11000	11000	10300	10430	?	?
5.	Будматеріал	20000	20000	8000	14000	?	?
6.	Компіцентр	2500	2600	3500	7600	?	?
7.	Захід-Пром	1300	1400	8000	6000	?	?
8.	Метал-центр	8000	9000	8560	7600	?	?
9.	Будінвест	22000	23000	10300	11700	?	?
10.	Вікон	10500	10550	6000	7700	?	?

Дані для розрахунку соціальних показників

Варіанти	Назва корпорації	Середньо-спискова чисельність працівників, осіб		Соціальні інвестиції на умовах праці		Загальне число травм	
		1		3		4	
		2014	2015	2014	2015	2014	2015
1	Фрукт-стор	1 350	1330	200	180	5	2
2	Квітковий сад	1 520	1 522	280	285	6	2
3	Прикраса	1 280	1 280	260	267	5	6
4	Друкпрес	3 600	3 650	490	500	4	5
5	Будматеріал	4 000	4 015	550	600	18	10
6	Комп'ютер	1 000	950	300	285	4	5
7	Захід-Пром	1 100	1 063	150	130	12	13
8	Метало-центр	1 200	1 200	300	250	15	10
9	Будінвест	3 500	3 458	756	800	16	19
10	Вікон	1 180	1 086	235	250	3	5

Продовження таблиці 2

Варіанти	Назва корпорації	Загальне число відпрацьованих годин		К-сть робочих годин	
		5		6	
		2014	2015	2014	2015
1	Фруктстор	2400000	2 400 002	2 400 000	2 400 000
2	Квітковий сад	3009000	3 009 500	3 009 600	3 009 500
3	Прикраса	2432000	2 430 000	2 432 000	2 430 000
4	Друкпрес	7180000	7 170 000	7 180 000	7 170 000
5	Будматеріал	5 400 000	5 400 000	5 400 000	5 400 000
6	Комп'ютер	4 009 600	4 000 000	4 009 600	4 000 000
7	Захід-Пром	3 432 000	3 400 000	3 432 000	3 400 000
8	Метало-центр	3 180 000	3 150 005	3 180 000	3 150 000
9	Будінвест	4 500 600	4 400 603	4 500 600	4 400 600
10	Вікон	2 500 400	2 400 400	2 500 400	2 400 400

Для розв'язку заповніть таблицю 3.

Таблиця 3

Розрахунок соціальних показників [7]

№	Назва показників	Розрахунок
1.	Індекс соціальної відповідальності (Ісв)	
2.	Індекс перспективного розвитку (Іпр)	
3.	Чисті соціальні інвестиції (Чсі)	
4.	Середній обсяг соціальних інвестицій, що припадає на одного працівника корпорації (Іпв) (одиниця виміру – гривня)	
5.	Частка соціальних інвестицій в сумарному обсязі продажів (Іоп) (одиниця виміру – відсотки)	
7.	Витрати на покращення умов праці в розрахунку на одного працівника корпорації (Дупр), грн.	
8.	Коефіцієнт виробничого травматизму (КВТ)	

Б) Сформууйте нефінансовий (соціальний) звіт у відповідності із міжнародними стандартами GRI. Обирайте лише ті показники нефінансового звіту, які зазначені у вашому варіанті. За ними складіть звіт за GRI. Шифри показників вказані у Додатку А 1, зразок сторінки не фінансового звіту – Додатку Б1, а зприклад скороченого не фінансового звіту у Додатку В1.

Таблиця 4

Завдання для формування скороченої нефінансової звітності
(відповідно до варіантів)

Варіанти	Назва корпорації	Показники (можна описати на 1-3 сторінки)			Економічна результативність (опис загальних підходів менеджменту і показника ЕС 1 на 1-2 сторінки)		Екологічна результативність (опис загальних підходів менеджменту і показників на 1-2 сторінки)		Соціальна результативність (опис загальних підходів менеджменту і показників на 1-2 сторінки)	
		1	2	3	показники	сторінка	показники	сторінка	показники	сторінка
1	Фрукт-стор	+	+	+	ЕС, ЕС 1	?	EN, EN 8	?	LA, LA 1	?
2	Квітковий сад	+	+	+	ЕС, ЕС 1	?	EN, EN 10	?	LA, LA 2	?
3	Прикраса	+	+	+	ЕС, ЕС 1	?	EN, EN 8	?	LA, LA 3	?
4	Друк-прес	+	+	+	ЕС, ЕС 1	?	EN, EN	?	LA, LA 5	?
5	Будматеріал	+	+	+	ЕС, ЕС 1	?	EN, EN 1	?	LA, LA 4	?
6	Комп'ютер	+	+	+	ЕС, ЕС 1	?	EN, EN 26	?	LA, LA 10	?
7	Захід-Пром	+	+	+	ЕС, ЕС 1	?	EN, EN 7	?	LA, LA 8	?
8	Металоцентр	+	+	+	ЕС, ЕС 1	?	EN, EN 22	?	LA, LA 10	?
9	Будівництво	+	+	+	ЕС, ЕС 1	?	EN, EN 1	?	LA, LA 7	?
10	Вікон	+	+	+	ЕС, ЕС 1	?	EN, EN 8	?	LA, LA 11	?

Пояснення. Нефінансова (соціальна) звітність є необов'язковою та може бути довільної форми. У світі найбільшої уваги надають нефінансовій (соціальній) звітності, що формується за GRI (the global reporting initiative). Це є найбільш поширений стандарт складання нефінансової звітності.

Зразок форми нефінансової (соціальної) звітності за GRI

Показник за GRI та його опис	Сторінки у звіті	Примітки	Принципи глобального договору ООН
1. Стратегія організації (рядки 1.1 - 1.2),	4-11		
1.1. Заява особи, що приймає рішення в організації	4		
1.2. Характеристика ключових впливів, ризиків та можливостей	5-7, 9, 11		
2. Характеристика організації (рядки 2.1 -2.10),	5-6, 7, 26		
2.1. Назва організації	6		
2.2. Головні бренди, види продукції або послуги	5, 7, 26		
2.3. Функціональна структура організації	17-18		
2.4. Розташування штаб-квартири організації	6		
2.5. Кількість країн, в яких організація здійснює свою діяльність, і назви країн, де здійснюється основна діяльність або які особливо значимі з точки зору питання сталого розвитку, що охоплюються звітом		Підприємство працює лише на території України	
2.6. Характер власності і організаційно-правова форма	6		
2.7. Ринки на яких працює організація	4, 6, 26, 28		
2.8. Масштаб організації	2-4,5-6,7, 9, 39		
2.9. Істотні зміни масштабів, структури або власності, що відбулись протягом звітного періоду	6, 9, 38		
2.10. Нагороди отримані за звітний період	5, 6, 12, 22-23, 32		
3. Параметри звіту (рядки 3.1-3.13),			
3.1. Звітний період до якого відноситься представлена інформація	38		
3.2. Дата публікації останнього із попередніх звітів	38		
3.3. Цикл звітності	38		
3.4. Контактна інформація для питань відносно звіту або його змін	2, 42		
3.4. Процес визначення змісту звіту	2, 42		
3.5. Процес визначення змісту звіту	16, 38		
3.6. Межі звіту	38		
3.7. Обмеження області охоплення або меж звіту	38		

Продовження додатка А1

3.8. Підстави для включення до звіту даних за спільними підприємствами, орендою виробництва, передачею частини функцій зовнішнім підрядникам та іншим організаційним одиницям, які можуть істотно вплинути на порівнянність з попередніми звітами та/або іншими організаціями	38		
3.9.Методи вимірювання даних і розрахунки включаючи припущення і методи використані для підготовки показників та іншої інформації включені у звіт	38		
3.10. Опис значення будь-яких переформулювань інформації, приведеної в попередніх звітах, а також підстав для таких переформулювань	38		
3.11. Істотні зміни відносно періодів звітності в області охоплення, межах або методах вимірювання, застосування у звіті.	4- 6,9,16,18,22,23, 26,28,34,36,38		
3.12. Таблиця, що вказує розташування стандартних елементів	39-42		
4. Управління, зобов'язання і взаємодія із зацікавленими сторонами (рядки 4.1 -4.17),	17-40		
4.1. Структура управління організації, включаючи основні комітети у складі вищого керівного органу, відповідальні за конкретні задачі.	17-19		
4.2. Вкажіть чи є голова вищого керівного органу одночасно виконавчим менеджером компанії	17		
4.3. Для організації, що мають унітарну раду директорів вкажіть кількість незалежних членів вищого керівного органу та/ або членів,що не стосуються виконавчого керівництва компанії.		немає	10
4.4. Механізми за допомогою яких акціонери або співробітники організації можуть направляти діяльність вищого керівного органу або давати йому рекомендації	8, 13,17, 21-22, 27		
4.5. Зв'язок між виплатами членам вищого виконавчого керівного органу, представникам вищого виконавчого керівництва і старшим керівникам і результатами діяльності організації	24		10

Продовження додатка А1

4.6. Чинні процеси у вищому керівному органі покликані уникати конфліктів, інтересів	17-19		10
4.7. Процеси визначення кваліфікації і компетенції членів вищого керівного органу	30		
4.8. Розроблені всередині організації заяви про місії або цінності, кодекси корпоративної поведінки і принципи.	30		
4.9. Процедура нагляду керівного органу за тим, як організація оцінює свою економічну, екологічну і соціальну результативність	30		
4. 10. Процеси оцінки вищим керівництвом економічної, екологічної і соціальної результативності	30		
4.11. Пояснення того чи застосовує організація принцип перестороги	4,8,11		
4.12. Розроблені зовнішніми сторонами економічні, екологічні і соціальні хартії, принципи або інші ініціативи	2,4,18,34		
4.13. Членство асоціаціях та національних і міжнародних організаціях по захисту інтересів	5		1
4.14. Перелік зацікавлених сторін з якими взаємодіяла організація	13-14		
4.15. Підстави для виявлення і відбору зацікавлених сторін	13		
4.16. Підходи до взаємодії із зацікавленими сторонами	13-14,16,17,31-40		
4.17. Ключові теми та інтереси виявлені в процесі взаємодії із зацікавленими сторонами і те як організація відповіла на це.	Весь звіт		
Показники результативності: <i>1) економічна результативність</i> (ES 1- 8 або ЕС 1-8)	11-27, 29		
ЕС. Підходи менеджменту	11		
ЕС1. Створена і розподілена пряма економічна вартість включаючи прибутки, операційні затрати, виплати співробітникам, пожертви та інші інвестиції у спільноти, нерозподілений прибуток, виплати постачальникам капіталу і держави.	9,23		
ЕС 4. Значна фінансова допомога отримана від органів державної влади		Не отримано допомоги	10

Продовження додатка А1

ЕС5. Діапазон співвідношення стандартної заробітної плати початкового рівня і встановленої мінімальної зарплати в істотних регіонах діяльності організацій	23		2,6
ЕС6. Політика, практичні підходи до закупівель у місцевих постачальників і доля таких закупівель в істотних регіонах діяльності організації	24		6
ЕС7. Процедури найму місцевого населення і доля вищих керівників найнятих з місцевого населення в істотних регіонах діяльності організації	25		
ЕС 8. Розвиток в плив інвестицій в інфраструктуру і послуги, що надаються в першу чергу для суспільного блага	26,31,34		
ЕС9. Розуміння і опис істотних непрямих економічних впливів включаючи область впливу	4,7, 16, 21-22, 29		
2) екологічна результативність:	27-29		
енергія (EN 1-7)			
EN. Підходи менеджменту	27-29		
EN1. Використані матеріали із зазначенням маси чи об'єму	27-29		
EN7. Ініціативи зі зниження непрямого енергоспоживання і досягнуте зниження	27,29		7-9
вода (EN 8-10)	27		
EN 8. Загальна кількість використаної води з розбивкою по джерелах	27		
EN10. Частка і загальний обсяг повторно використаної води	27		
викиди, відходи (EN 16-26)	27		
EN 22 Загальна маса відходів в розбивці за типом і способом поводження	29		7,8
EN26. Ініціативи із пом'якшення впливу продукції і послуг на навколишнє середовище і масштаб пом'якшення впливу	27-29		7-9
біорізновиди (MM 1, 2)	28		
3) соціальна результативність	22-24		
зайнятість (LA 1-3)	22-24		
LA Підходи менеджменту	22		
LA1 Загальна чисельність робочої сили в розбивці за типом занятості, договору про найм і регіону	9,22		

Продовження додатка А1

LA2 Загальна кількість співробітників і плинність кадрів у розбивці за віковими групами, статтю і регіонами	9,22		
LA 3. Виплати та пільги, що надаються співробітникам, які працюють на умовах повної зайнятості та інше	23-24		
взаємовідношення працівників і керівництва (LA 4-5)	22		
LA4 Доля співробітників охоплених колективним договором	22		3
LA 5. Мінімальний період повідомлення у відношенні значних змін в діяльності організації (визначений в колективному договорі)	22		3
здоров'я і безпека на робочому місці (LA 7-9)	22		
LA 7. Рівень виробничого травматизму, рівень професійних захворювань, коефіцієнт втрачених днів і коефіцієнт відсутності на робочому місці, а також загальна кількість летальних випадків, пов'язаних з роботою	22	<i>Таких ситуацій не було</i>	
навчання і освіта (LA 8-12)	23-24		
LA 8. Існуючі програми освіти, навчання, консультування, запобігання і контролю ризику для допомоги співробітникам, членам їх сімей	24		
LA10. Середня кількість годин навчання на одного співробітника на рік в розбивці за категоріями співробітників	23-24		
LA 11. Програми розвитку навичок і освіти протягом життя покликані підтримувати здатність співробітників до зайнятості, а також надати їм підтримку по завершенні кар'єри	23-24		
різноманітність і різні можливості (LA 13-14)	9,22		
LA13. Склад керівних органів і персоналу організації з розбивкою за статтю і віковими групами із зазначенням представництва меншин, а також інших представників розмаїття	9,22		
Права людини			
HR. Підходи до менеджменту	23		

Продовження додатка А1

HR 4. Загальна кількість випадків дискримінації і вжиті дії		<i>За звітний період таких випадків не було</i>	1,2
HR 7. Діяльність, в рамках якої є значний ризик випадків використання примусової чи обов'язкової праці, і дії, вжиті для участі у викоріненні примусової чи обов'язкової праці		<i>Не здійснювалась подібна діяльність</i>	4
HR 9. Загальна кількість випадків порушення, що зачіпають права корінних і мало чисельних народів, і вжиті дії		<i>Не здійснювалась подібна діяльність</i>	1,2,6
Взаємодія із співтовариством (SO 1-8)			
SO 4. Дії, вжиті у відповідь на випадки корупції	18-19,21		10
SO 6. Загальне грошове вираження фінансових і натуральних пожертв політичним партіям, політикам і пов'язаним з ними організаціям в розбивці за країнами		<i>Не здійснює підтримку політичних партій</i>	10
Відповідальність за продукцію (PR 1-9)	26-27		
PR 5. Практика, що стосується задоволення споживача, включаючи результати досліджень за оцінкою ступення задоволення споживача	7,26-27		
Підходи менеджмента в секторі послуг (FS 1-16)	8, 11-14,26-27, 32-34		
FS 2. Процедури оцінки й скрінінга з урахуванням екологічних і соціальних ризиків за напрямками діяльності	8,11-14		
FS 14. Ініціативи, спрямовані на спрощення доступу осіб з обмеженими можливостями до фінансових послуг	26-27, 32-34		1,6

Приклад сторінки нефінансового звіту(показник EN 26)

<p>Екологічна компонента компанії «Енергосвіт» <i>(Дати загальну характеристику можливого екологічного клімату)</i></p>																	
<p style="text-align: center;">Екологічні показники, тис. грн</p> <table border="1" data-bbox="167 974 837 1310"> <thead> <tr> <th>Показники</th> <th>2013</th> <th>2014</th> <th>Відхилення у %</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Заходи на зниження відходів</td> <td>560</td> <td>520</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Затрати на екологічний менеджмент</td> <td>600</td> <td>587</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Разом:</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Показники	2013	2014	Відхилення у %	Заходи на зниження відходів	560	520		Затрати на екологічний менеджмент	600	587		Разом:				<p><i>(Проаналізувати цифрові дані)</i></p>
Показники	2013	2014	Відхилення у %														
Заходи на зниження відходів	560	520															
Затрати на екологічний менеджмент	600	587															
Разом:																	
<p>Шляхи розвитку екологічної компоненти</p>																	

Приклад КПЗ

(Практична частина II. Б)

Соціальний звіт компанії Platinum bank

20__ : ДОРОГА У СТАЛЕ МАЙБУТНЄ

Скорочений нефінансовий звіт, розроблений на основі
реальних і умовних даних [31]

(статті 1, 2, 3) Соціально відповідальний Platinum bank у 20__

Звернення генерального директора

«Ми щиро віримо в те, що наша стратегія корпоративної соціальної відповідальності допомагає нам бути лідерами».

Ви тримаєте в руках новий звіт Platinum bank про сталий розвиток, в якому відображені ті процеси, що відбулися в банку у 20__ році. Готувати звіт про прогрес – наше щорічне зобов'язання перед глобальним договором ООН, якого ми будемо дотримуватись і надалі.

10 принципів Глобального договору відображені у звіті. Дане зобов'язання для нас також інструмент прозорості і підзвітності нашого банку перед стейкхолдерами: клієнтами, акціонерами, співробітниками і суспільством.

Генеральний директор, Грег Краснов

Platinum bank – міжнародний банк, що працює на ринку України з 2005 року. Понад 4 000 співробітників працюють у 71 відділеннях, 51 центрі обслуговування клієнтів і більше ніж 1 500 пунктах видачі кредитів у всіх регіонах України обслуговують понад 1 500 000 клієнтів. Банк не має зарубіжних представництв та офісів.

Головний офіс банку розташований в м. Києві по вул. Амосова 12.

З 10 січня 2005 року Platinum Bank є закритим акціонерним товариством.

Наші досягнення

- ✓ TOP – 5 Крайці роботодавці України (дослідження Hewitt HR Center(за підсумками 2011 року);
- ✓ 1 місце в номінації «Права людини» в конкурсі кейсів із КВС (Центр розвитку «КСВ» (15 грудня 2011 року);
- ✓ 7 місце в категорії «Фінанси» (рейтинг «Крайці топ-менеджери України» TOP -100) (15 квітня 2011).

Банківські послуги:

- ✓ надання кредитів фізичним особам;
- ✓ Залучення депозитів фізичних та юридичних осіб;
- ✓ розрахунково-касове обслуговування;
- ✓ робота на міжбанківському ринку;

Довгострокові цілі Platinum Bank

1. Досягнення максимального показника повернення на капіталі;
2. Підтримка високого індексу замученості співробітників;
3. Забезпечення високого рівня задоволеності клієнтів;
4. Розвиток компанії як соціально відповідального лідера на ринку.

* Попередній звіт щодо соціальної відповідальності сформований за 20__ рік, а опублікований в лютому 20__ року. У даному звіті інформація подана за 20__ рік. Окремі показники співставлені із попередніми роками з метою проведення комплексного аналізу змін щодо економічних, екологічних та соціальних показників.

(показники ЕС, ЕС 1) Наші основні фінансові показники

Основні підходи менеджменту формуються за даними наступних показників:

Фінансові показники	20__ рік	20__ рік	Зміни у %
Доходи	951 536	349 296	
Чистий відсотковий дохід	500 770	224 039	
Платежі до бюджету (що відноситься до зарплати)	53 909	17 985	
Податок на прибуток	11 902	6362	
Операційні затрати / витрати	414 783	182 679	
Витрати на формування резервів	244 971	43 654	
Чистий прибуток	30 488	47 869	
Нерозподілений дохід	92 658	62 172	
Бізнес	20__ рік	20__ рік	%
Клієнти банку	1 000 000	500 000	
Об'єм кредитів, наданих роздрібним клієнтам	99 %	100 %	
Депозити	2 00 205	504 607	
Платежі постачальникам капіталу	38 909	69 100	
Кількість філіалів/відділень банку	69	32	
Співробітники	20__ рік	20__ рік	%
Загальна кількість співробітників	4 026	1 696	
Кількість співробітників із повною зайнятістю	4 010	1 687	
Заробітна плата та інші виплати	105 283	78 017	
Суспільство	20__ рік	20__ рік	%
Інвестиції	354	168	
Доброчинна допомога банку	146 953	160 152	

Заробітна плата і винагорода

Весь персонал (100%) банку отримує заробітну плату, яка регламентується чинним законодавством. У 20__ році проведено щорічний перегляд окладів співробітників, про що вони були проінформовані своїми керівниками.

У звітному періоді розміри середньої оплати за працю робітників Platinum bank були вищі у 2 – 2, 5 рази порівняно із середньою заробітною платою в Україні (наведені дані: порівняння проведено за окремим регіоном – м. Київ).

Більше того, у 20__ році системи преміювання співробітників переглядалися кілька разів і на даний момент вони відповідають потребам бізнесу та рівню ринку. Також переглянуто діапазони заробітної плати по регіонах.

(показники EN, EN 7) **Платинові екологічні стандарти**

Platinum Bank прагне до мінімізації негативного впливу на навколишнє середовище. Турбота та захист навколишнє середовища для нас – це громадське зобов'язання кожної людини, оскільки природні ресурси нашої планети не є вичерпними. У банку ми притримуємося принципів мінімізації негативного впливу нашої діяльності на навколишнє середовище.

Адміністративним управлінням банку розроблена політика «Go Green», в змісті якої закладені принципи економії природних ресурсів в офісі і методи збереження навколишнього середовища в робочих умовах. Основні принципи, якими керуються співробітники у Platinum Bank – зменшуй, переробляй і повторно використовуй.

Усі працівники банку дотримуються принципів збереження електроенергії і приділяють увагу тому, щоб вона «дарма» не витрачалась. У бізнес-центрі, де розташовані приміщення банку, нами встановлені сонячні обігрівачі для нагрівання води. Банком для освітлення використовуються виключно енергозберігаючі лампи.

Однак ми не можемо підрахувати дані по використанню електроенергії і її економії, оскільки Platinum bank працює в орендованому приміщенні бізнес-центру «Horizon Park». У оплаті послуг діє солідарний принцип. Тим не менш, за нашою оцінкою, ми зменшили енергоспоживання порівняно з попереднім роком на 10 %.

(показники LA, LA 1) Стандарти взаємодії із співробітниками

Platinum bank вважає своїх працівників найціннішим ресурсом. Ми розуміємо кожного, надаючи можливість нашим працівникам реалізовувати свій потенціал у відкритій і дружній атмосфері, що базується на принципах рівності, поваги відмінностей і свободи від дискримінації. Усі наші співробітники не просто виконують свою щоденну роботу, вони повноцінно живуть життям та інтересами всього банку. Саме тому колектив банку функціонує на засадах внутрішнього партнерства. Підтвердженням цього стали результати дослідження замученості персоналу «Кращі роботодавці 20__», яке проведено за методологією і за підтримки міжнародної компанії AON HEWITT: Platinum bank увійшов у ТОП-5 роботодавців серед великих компаній. Станом на 31.12.20__ року в банку працювало 4028 працівників. Усі співробітники оформлені за договором про найм у відповідності з українським законодавством.

НАШІ СПІВРОБІТНИКИ

Співробітники	20__	20__
Загальна кількість співробітників	4 028	1 696
Співробітники із повною зайнятістю	4 018	1 687
Співробітники із частковою зайнятістю	10	9
Вік співробітників		
до 30	3 268 (77 %)	953 (56 %)
30-50	662 (15 %)	656 (39 %)
50 років і старше	98 (6 %)	87 (5%)
Кількість жінок-співробітників у банку	3 285	1 218
Кількість чоловіків-співробітників у банку	743	415
Чоловіки на керівних позиціях	8 (80 %)	8 (80 %)
Кількість днів по лікарняному листу на 1 співробітника	2,7 дня	Не підраховали
Кількість працевлаштованих людей з обмеженими можливостями	36	Програма у розробці

Влаштування на роботу

При влаштуванні на роботу в Platinum Bank заборонено робити вибір, звертаючи увагу на вік, стать, національність, релігійну належність, стан здоров'я. У регіонах намагаємось підібрати персонал із місцевих жителів.

Таблиця відповідності елементів звіту вимогам GRI

Показник за GRI та його опис	Сторінки у звіті	Примітки	Принципи глобального договору ООН.
1. Стратегія організації	20		
1.3. Заява особи, що приймає рішення в організації	20		
1.4. Характеристика ключових впливів, ризиків та можливостей	20		
2. Характеристика організації	20		
2.1. Назва організації	20		
2.2. Головні бренди, види продукції або послуги	20		
2.3. Функціональна структура організації	20		
2.4. Розташування штаб-квартири організації	20		
2.6. Характер власності і організаційно-правова форма	20		
2. 8. Масштаб організації	20		
2.9. Істотні зміни масштабів, структури або власності, що відбулись протягом звітного періоду	20		
2.10. Нагороди отримані за звітний період	20		
3. Параметри звіту	20		
3.1. Звітний період до якого відноситься представлена інформація	20		
3.2. Дата публікації останнього із попередніх звітів	20		
3.3. Цикл звітності	20		
Показники результативності:	21		
1) економічна результативність			
ES. Підходи менеджменту	21		
ES1. Створена і розподілена пряма економічна вартість включаючи прибутки, операційні затрати, виплати співробітникам, пожертви та інші інвестиції у спільноти, нерозподілений прибуток, виплати постачальникам капіталу і держави.	21		
2) екологічна результативність:	22		
EN. Підходи менеджменту	22		
EN7. Ініціативи зі зниження непрямого енергоспоживання і досягнуте зниження	22		7-9
3) соціальна результативність	23		
LA Підходи менеджменту	23		
LA1 Загальна чисельність робочої сили в розбивці за типом зайнятості, договору про найм і регіону	23		

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

Основна література

1. Благов Ю. А. Корпоративная социальная ответственность: эволюция концепции / Ю. А. Благов. – СПб. : Высшая школа менеджмента, 2010. – 272 с.
2. Денис О. Корпоративна соціальна відповідальність: підруч. / О. Денис, О. Дубовик, А. Зінченко, Є. Матвеев; ред.: Т. С. Смовженко, А. Я. Кузнєцова; Нац. банк України, Ун-т банк. справи. - 2-ге вид., виправл. і доповн. – К., 2010. – 314 с.
3. Колот А. М. Соціальна відповідальність: теорія і практика розвитку : [моногр.] / А. М. Колот [та ін.] ; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. А. М. Колота. – К. : КНЕУ, 2012. – 501 с.
4. Лазоренко О. Посібник із КСВ. “Базова інформація з корпоративної соціальної відповідальності” / О. Лазоренко, Р. Колишко та ін. – К.: Вид-во “Енергія”, 2008. – 96 с.
5. Социальная ответственность бизнеса в Украине / [под ред. Ю. Саенко]. – К. : Батискаф, 2002. – 72 с.
6. Соціальна відповідальність бізнесу в Україні: розуміння та впровадження. – К., 2005. – 48 с.

Додаткова література

7. Березіна О.Ю. Кількісна оцінка соціальної відповідальності корпорацій / О. Ю. Березіна [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://lib.uabs.edu.ua/library/Visnik/Numbers/1_32_2012/32_04_04.pdf
8. Буян О. А. Підходи до оцінки ефективності корпоративної соціальної відповідальності підприємств в Україні / О. А. Буян. – Вісник Дніпропетр. ун-ту. Серія “Економіка”. – 2012. – № 6 (2). С. 159 - 165
9. Грішнова О. А. Екологічний вектор соціальної відповідальності // О. А. Грішнова, В. П. Думанська. – Экономика и управление. – 2011. – № 3. – С. 32-40
10. Даниленко О. А. Критерії оцінки результативності управління соціальною відповідальністю на стадіях життєвого циклу розвитку організації / О. А. Даниленко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://mev-hnu.at.ua/load/mizhnarodna_naukovo_praktichna_internet_konferencija/1formuvannja_ta_ocinka_efektivnosti_funkcionuvannja_mekhanizmv_upravlinnja_dijalnistju_pidpriemstv/2-1-0-51
11. Даниленко О. А. Управління соціальною відповідальністю організації / О. А. Даниленко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ir.kneu.edu.ua:8080/bitstream/2010/973/1/Danylenko.pdf>
12. Деркач В. А. Формування механізму соціального партнерства. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2007-2/doc/3/03.pdf>

13. Євтушенко В. А. Оцінка корпоративної соціальної відповідальності: методи, об'єкти, показники / В. А. Євтушенко . – Вісник НТУ “ХПІ”. – 2013. – № 46 (1019). – С. 53-63
14. Єлагін В. П. Стратегічні пріоритети інноваційного розвитку соціальної держави в умовах модернізації суспільних відносин / В. П. Єлагін. – Державне будівництво. Харків. регіон. Ін.-т держ.упр.-ння (НАДУ). – 2012. – № 12. – С. 2-10
15. Ільченко Б. Формування інституту соціального партнерства у процесі соціально-економічної самоорганізації українського суспільства / Б. Ільченко // Соціальні виміри суспільства: зб. наук. пр. – К.: Ін-т соц. НАН України, 2003.– Вип. 6. – 438 с.
16. Король С. Нефінансова звітність підприємства / С. Король. – Вісник КНТЕУ. – 2011. – № 6. – С. 102 – 113.
17. Корпоративна соціальна відповідальність: 2012-2013 рр. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gurt.org.ua/articles/17080/>
18. Корпоративная социальная ответственность: управленческий аспект : [моногр.] / под ред. И. Ю. Беляевой, М. А. Эскиндарова]. – М. : КНОРУС, 2008. – 504 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://skhid.com.ua/article/view/15031>
19. Костін Д. Ю. Матеріальне стимулювання трудової діяльності: аналіз теоретико-методологічних підходів / Д. Ю. Костін. – Економіка: реалії часу. – 2013 . – № 2 (7). – С. 81-86
20. Котлер Ф. Корпоративна соціальна відповідальність. Як зробити якомога більше добра для вашої компанії та суспільства / Котлер Ф., Н. Лі; пер. з англ. С. Яринич. – К.: Стандарт, 2005. – 302 с.
21. Кудряченко А. І. Соціальне партнерство: європейський досвід і Україна / А. І. Кудряченко. – Стратегічні пріоритети. – 2008. – № 3 (8). – С. 132-140.
22. Назарова Г. В. Управління соціально-трудою сферою підприємства: [моногр.] / Г. В. Назарова, С. Ю. Гончарова, Н. В. Водницька; [за заг. ред. Г. В. Назарової]. – Х.: Вид-во ХНЕУ, 2010. – 323 с.
23. Петроє О. М. Соціальний діалог як інструмент формування корпоративної політики сучасних підприємств в Україні: [навч. посіб.] / О. М. Петроє. – К.: Центр учбової л-ри, 2008. – 60 с.
24. Посохов І. М. Модель корпоративного управління України: становлення, особливості, основні напрямки подальшого розвитку / І. М. Посохов. – Вісник Нац. техн. ун-ту НТУ “ХПІ”. – 2012. – № 25, – С. 175-183.
25. Соціологічне дослідження ООН в Україні на тему: “Соціальна відповідальність українського бізнесу: результати опитування”. – К., 2005. – 56 с.
26. Стратегія сприяння розвитку соціальної відповідальності бізнесу в Україні на період до 2020 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.svb.org.ua/sites/default/files/201309_strategiya_spriyannya_rozvitku_svb_v_ukrayini.pdf

27. Шаповал В. М. Соціальна відповідальність бізнесу в структурі управління економікою : [моногр.] / В. М. Шаповал. – Дніпропетровськ : ДВНЗ “НГУ”, 2011. – 357 с.
28. Шигун М. М. Корпоративна соціальна звітність як перспектива інформування про людський капітал вітчизняних компаній / М. М. Шигун, Т. В. Давидюк // Вісник Запорізького держ. ун-ту. Серія “Економічні науки”, 2011. – № 1. – С. 173-178.
29. Crowther D. Corporate Social Responsibility / D. Crowther, G. Aras. - Ventus Publishing ApS. – 2008. p. 144 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mdos.si/Files/defining-corporate-social-responsibility.pdf>
30. D’Amato A. Corporate social responsibility and Sustainable Bussiness / A. D’Amato, S. Henderson, S. Florence. – CCL Stock No. 355. – 2009. P. – 94.
31. Platinum bank. Звіт про сталий про сталий [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.platinumbank.com.ua/upload/files/dorogaustalemaybutne2011.pdf>

